

Plenum

Torsdag 7.5.2026 kl. 16.00—21.46

2.1. Muntlig fråga om tillgången till vård (Anna-Kristiina Mikkonen sd)

Muntligt spörsmål MFT 72/2026 rd

Muntlig frågestund

Talman Jussi Halla-aho: Ledamot Anna-Kristiina Mikkonen, varsågod.

Debatt

16.01 **Anna-Kristiina Mikkonen sd:** Arvoisa puhemies! Keneltäkään ei vaadita kohtuutomia — näin te lupasitte, pääministeri Orpo, vielä vuonna 2023. Kuitenkin nyt kehysriihen päätösten seurauksena tämän hallituskauden aikana terveyskeskuksen käyntimaksu nousee 74 prosenttia ja sairaalan poliklinikkamaksu jopa 88 prosenttia. Taas te päätitte lähettää epäonnistuneen talouspolitiikkanne laskun tavallisille suomalaisille sairaille ja vanhuksille. Lääkäriliitto on varoittanut, että soten asiakasmaksujen korotukset lisäävät epätaasa-arvoa. Hallitus murentaa hyvinvointialueiden rahoituspohjaa ja karsii palveluverkkoja alueilla. Hallituksen politiikka eriarvoistaa niin ihmisiä kuin alueita. Hallitus nostaa sairastamisen hintaa tavalliselle suomalaiselle ja samaan aikaan lisää terveyseroja. Onko tämä teistä enää kohtuullista, pääministeri Orpo?

Puhemies Jussi Halla-aho: Pääministeri Orpo, olkaa hyvä.

16.02 **Pääministeri Petteri Orpo** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kun kehysriihestä puhutaan, niin täytyy taas kerran aloittaa siitä, missä tilanteessa me ollaan. On välttämätöntä jatkaa sopeutustoimia, joita oppositiostakin on kovin sanoin vaadittu, ja sen lisäksi saada aikaan kasvua ja työllisyyttä, jotta me saadaan ihmisille ostovoimaa ja jotta me saadaan verotuloja, joilla me voidaan pitää yllä meidän tärkeitä palveluita. Meillä ei ole mitään muuta tavoitetta kuin se, että meillä on hyvää ja laadukasta hoitoa, hyvät sosiaali- ja terveyspalvelut ja hyvä koulutus ja hyvinvointiyhteiskunnan ydin toimii. Me joudutaan tekemään erilaisia ratkaisuja, millä me saadaan tässä tiukassa tilanteessa tämä yhtälö toimimaan, ja silloin kun me haetaan sitä kokonaisuutta, niin valitettavasti on jouduttu myöskin katsomaan näitä maksuja. Kuitenkin ajattelen niin, että kun meillä on maksukatot ja kaikkein vähävaraisimmat voivat turvautua toimeentulotukeen ja lisäksi hyvinvointialueilla on vastuu kohtuullistaa kaikkein heikoimmassa asemassa olevien ihmisten maksuja, [Puhemies koputtaa] niin tämä kokonaisuus on sitä kautta kohtuullinen.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Pyydän niitä edustajia, jotka haluavat esittää tähän aiheeseen liittyvän lisäkysymyksen, ilmoittautumaan painamalla V-painiketta ja nousemalla seisomaan. — Edustaja Anna-Kristiina Mikkonen, olkaa hyvä.

Punkt i protokollet PR 47/2026 rd

16.04 Anna-Kristiina Mikkonen sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Suomalaisen luottamus sotepalveluihin on romahtanut. Hallituksen päätöksiä takia hoitopääsy vaikeutuu ja terveydenhuollon asiakasmaksut vaan nousevat. Maksukorotukset johtavat epävarmuuteen: onko tavallisella suomalaisella ylipäätään enää edes varaa sairastaa? Viime vuonna Suomessa päätyi ulosottoon yli puoli miljoonaa sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksua. Tämä kertoo siitä, että tavallisilla ihmisillä on jo nyt vaikeuksia, haasteita pärjätä terveydenhuollon maksujen kanssa. Silti hallitus vain korottaa entisestään terveyskeskusmaksuja, erikoissairaanhoidon maksuja ja lääkkeidenkin hintoja veronkorotusten seurauksena. Miten te, pääministeri Orpo, turvaatte tavallisten suomalaisten ihmisten oikea-aikaisen hoitopääsyn?

Puhemies Jussi Halla-aho: Ohjaan tämän kysymyksen sosiaali- ja terveysministeri Rydmanille, olkaa hyvä.

16.05 Sosiaali- ja terveysministeri Wille Rydman (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Ensinnäkään eivät nämä asiakasmaksujen korotukset mitään miellyttäviä päätöksiä ole. Toiseksi on kuitenkin niin, että ei meillä ihan hirveästi ole vaihtoehtoja, kun valtio velkaantuu sellaista tahtia kuin mitä se tekee ja leijonanosan kaikista julkisista menoista vie nimenomaan sotesektori. Silloin joudumme arvioimaan sen välillä, karsimmeko palveluita vai nostammeko asiakasmaksuja. Tässä yhtälössä, niin ikäviltä kuin ne asiakasmaksujen nostamiset sinänsä tuntuvatkin, pidän sitä silti vastuullisempänä ja parempana ratkaisuna kuin sitä, että puuttuisimme palveluiden tarjontaan ja että vähentäisimme niitä itse palveluita.

Mitä sitten tulee tavallisiin suomalaisiin, niin mielestäni ei ole epätavallisia suomalaisia, vaan ihan tavallisia olemme kaikki. Mutta mitä tulee niihin kaikista vaikeimmassa asemassa oleviin ihmisiin, joilla on paljon sairastelua ja pienet tulot, niin meillä kuitenkin maksukatot säilyvät ennallaan. Sellaisessa tapauksessa, jossa taloudellinen tilanne on tuloissa erityisen kohtuuttomaksi, meillä on mahdollisuus myöskin kohtuullistaa näitä maksuja, ja näin myöskin tehdään.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Krista Kiuru, olkaa hyvä.

16.06 Krista Kiuru sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! On paljon kysytty teidän päätöstenne vaikutusten perään, ja nyt ollaan tilanteessa, jossa hallitus jo kolmatta vuotta voi arvioida, mitä tuli tehtyä. Me olemme kysyneet teiltä, kannattaako sosiaali- ja terveydenhuollossa yksi vaikuttavimmista keinoista jättää käyttämättä — nimittäin hoitopääsyn nopeuttaminen on yksi vaikuttavin rahareikä yhteiskunnassa, ja tähän rahareikään me oppositiossa haluaisimme laittaa rahaa, jotta ihmiset olisivat joko koulutuksessa tai työssä, mutta te olette päättäneet, että on ihan oikein, että kolmessa kuukaudessa voi päästä hoitoon. Mutta kaupan päälle tämä hallitus viisaudessaan tekee ratkaisun, jossa te entisestään lisäätte asiakasmaksuja tämän alimman tason kontaktin muodostamiseen, jossa ihmiset pääsisivät hoitoon. Tämä ei, hyvä hallitus, toimi. Teillä on tällainen kaksoiskierre nyt meneillään. Pääministeri Orpo, onko teidän mielestänne todella järkevää nopean hoitopääsyn sijasta tehdä hitaan hoitopääsyn päätöksiä, joita jo kahdesti olette tehneet, [Puhemies koputtaa] ja sen päälle vielä merkittävästi korkeammat asiakasmaksut, jotka pahentavat tilannetta entisestään? [Puhemies koputtaa] Kysyn teiltä, hyvä pääministeri.

Punkt i protokollet PR 47/2026 rd

Puhemies Jussi Halla-aho: Sisältönsä puolesta tämä kysymys kuuluu sosiaali- ja terveysministerin tontille. Ministeri Rydman, olkaa hyvä.

16.07 Sosiaali- ja terveysministeri Wille Rydman (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herera puhemies! Edustaja Kiuru on aivan oikeassa siinä, että ajoissa hoitoon pääseminen on koko järjestelmän kannalta aivan keskeistä. Tässä tapauksessa itse asiassa tulee aivan keskeiseksi kysymykseksi nimenomaan hoidon jatkuvuus. Tämä on tunnistettu keskeiseksi tekijäksi koko järjestelmän tulevaisuuden kantokyvyille, ja juuri sen vuoksi panostamme niin voimakkaasti tähän omalääkäri-, omahoitaja-, omatiimimalliin, johon nyt on allokoitu erityisesti vielä 40 miljoonaa euroa, osa ammatinharjoittajamallin kautta toteutettavaksi. Koska jos on niin, että hoidon jatkuvuus on hyvää, että pääsee aina sille tutulle lääkärille tai hoitajalle, niin silloin vähenevät tarpeettomat käynnit, saadaan nopeammin oikea-aikaista hoitoa, pystytään myöskin ennakoimaan sitä, millaisia haasteita on edessä, ja ohjaamaan myöskin sitten oikea-aikaisesti hoitoon ja tekemään operaatiot oikeassa ajassa. Sen takia näen, että tämä on juuri sellainen investointi, mikä kannattaakin tehdä. Ilokseni olen havainnut, että alkaa olla jo noin puolitoista miljoonaa suomalaista, joille omalääkäri on kyetty nimeämään, eikä tähän lukuun edes sisälly työterveyshuolto. [Puhemies koputtaa] Se on mielestäni aika hieno saavutus hyvinvointialueilta.